

aan
heid.
en die
Gefor-
drake-
kel, waar
word zich
treffende
eigen
hen, hun
te wor-
ij goede
t worden
t worden
ormerde
ben ges-
metstren-
tegenen-
ge uiter-
ge hebben
men zijn
ingen en
n worden
licht der
heid naar
Woord,
orden ge-
H. K.
den.
n in zeer
Postmerk
Huisen te
AGERS
voorzitter.
VAN'S KA-
NAAR DE
a di bo-
a bij J. B.
AVERHAGE.
Ds. F. Loo-
a di bo-
erlandache
hij in zijn
en leering,
en hebben,
en inlig-
ri WHYTE
oet kring
a, die zich
oinge over-
zonder te
kens nog
EEN WEG-
acht, vin-
WHYTE een
is ontdeek-
st bekende
kerker te
FROM THIR
te, dat te
en bijkans
te.
HEE, onder
een boek.
s mee, dat
aan gewone
buiten had
van het
in een van
asceische
maar heeft
bleef", soo
DENIS VAN
n eeuw de
roners en
nede plaats,
en inham".
lapper van
rijds, maar
e allegorie,
schrijvers,
RIJCKE e.a.
eterkunde
e schrijver
kritiek een
n BUNYAN:
siance, la
dstuk van
n citeert
illegoristen,
lemaars, of
lichters ge-
men gelijke
maar geen
aart zoo te
an angastig
n liefde te
angstelling,
". Dat was
voor afge-
en de ge-
de klein-
kenschap,
of ook het
utbewoners
n het ware
a u woord
oefder den
tefelde zijn;
meebrengt
j u "crant
der spoedig
ode kansel-
yd houden.
de belan-
stadien en
oek gaande
t in handen
t alle eerst
De Peigrit
te verlaten
steld, Deze
n verlangen
ken welke
orden, zijn
oedijk zijn
a, dat alles
loor andere
den hunner
lat gedaan
rezen, doch
verschijnsel

nog wonderlijker, dat ook niet Christenen, indien men er althans het „hoop of laag gemeen" onder hen afreken, bijlesing, voor de PELORIMISERIE, interesse toonen.

Het moet 'n dus niet alleen in den inhoud zitten.

Een het wil mij dan ook voorkomen, dat MACAULEY met zijn „abstracties tot voorwerpen van belangstelling, van mededelingen, van liefde maken", — het raadsel heeft opgelost.

Daarin toch zit, naar het mij toetschijnt, de machtige bekoring, die bij de lezing van de PELORIMISERIE op een, ook maar eenigzins onvankelijk gemoed uitgaat.

Dan hoe is hem dat gelukt?

In de allegorie alleen zit het 'n niet.

Zeker, over al die abstracties waarvan ik zoo even een heele reeks doemde, spreekt, BUNYAN anders dan men gewoonlijk doet.

Hij spreekt over die algemeenheden als over personen.

De halstarrigheid wordt Halstarrig en van de kleimoeidigheid spreekt hij als van Kleinmoedigheid.

Maar ook andere allegoristen hebben abstracties dus tot personen vèrbeeld, en toch niet voor hun allegorische bekoring kunnen wekken als BUNYAN voor de zijne.

Waar niet 'n hij hem dan wel in zit?

Ik meen hierin, dat hij niet alleen allegorist, maar ook 'n hij uitstek nauwkeurig waarnemer van 'n menscheijk sijnleven was.

Vandaar, dat hij al die afgetrokkenheden, zooals halstarrigheid en kleinmoedigheid en wat ge maar meer wilt, niet alleen als abstracties maar ook als heel concrete, in het leven der ziel bestaande toestanden kent. En het zal wel deze omstandigheid zijn geweest, dat hij de stof waaruit hij, met het prachtig werktuig zijner dichtende phantasie, zijn beelden vormde, — niet, als andere allegoristen, ontleende aan die gedachtebeelden zonder meer, maar aan hun verbijzondering in zijn eigen en ander sijnleven.

En dan maakt, dat bij de lezing van zijn boek, deze persoonsverbeeldingen niet in 'n bewustzijn komen te staan als bleke, doezelige schimmen, maar als de heldere, omlynde gestalten uit uw morgendroom na het ontwaken.

Dat om sijn te zoo eenschijnlijk en daarom wekken sijn te u medegevoel.

Een, echt menscheijk ook, drukken sijn al op al hun doen en laten wat BUNYAN u van hen vertelt, evenals zij zelf, op het uwe, te midden van hun sijnleven al de anderen, toch wel hun innerlijk anders-zijn dan al de anderen; en dat zoo scherp als een stempel het sijnleven doet in het zegel.

Het is dit laatste wat ALEXANDER WHYTE dan ook terecht deed spreken van de allegorische figuren in de PELORIMISERIE, als van KARAKTERS.

Het boek dat hij daarvoor schreef en nu door LION CACHET in het Nederlands is bewerkt, kan dienst doen als een Inleiding tot de studie van BUNYAN's werk zelf en is reeds daarom aanbevelenswaardig.

Naar mijn indige overtuiging behoort de PELORIMISERIE tot de klassieke werken niet in de wereldliteratuur, welke de beschaving mensch, hetzij in het oorspronkelijke, hetzij in 'n vertaling gelezen moet hebben. Obekendheid er mee is voor sijn reputatie op 'n stuk vrij bedenklijk.

Of er 'n „Inleiding" op noodig is?

Voor de vele verlaters onder de beschaafden voor al wat van christelijken kant komt, is sijn reker niet overbodig.

Zij kan er de aandacht op vestigen.

Daarom brenge men dit boek, ook in de kringen van hen, die zich ongelooften noemen, — zooals LION CACHET zegt.

Maar, het boek van Dr. WHYTE kan in deze Neerlandische bewerking ook nog ander nut stichten.

Het kan, door de karakterstudie waartoe het gelegenheid biedt, leiden tot eigen karaktervoering en bepaaldelijk tot christelijke karaktervoering.

Want het is een echt christelijk boek.

Daarom brenge men het ook in christelijke kringen.

Ik eindig met wat ik begon te zeggen, dat de bewerker goed gedaan heeft met het boek van WHYTE in een Nederlands kleed te steken.

Alleen had ik gaarne gezien, dat hij ons in sijn VOORREDE, vooral niet van BUNYAN zelf, dan toch van Dr. WHYTE iets had medegedeeld.

Dat hij in 't algemeen, sijn lezers een weinig georiënteerd had.

Een voorbeeld.

Aan de 26 hoofdstukken, waarin de KARAKTERS uit de PELORIMISERIE worden beschreven, laat WHYTE een INLEIDING voorafgaan.

Op blz. 2 daaraan vind ik: „Natuurlijk wendden wij ons tot Bischoep Butler, wanneer wij denken aan zedelijke karakter". In 'n zoo bedroefde uitsluitend boek als WHYTE's literair product onder LION CACHET's bewerking is geworden, doet dit wel wat sonderling.

Menig lezer zal, dat tich wendden tot Bischoep Butler's lang niet „natuurlijk" vin en.

Moet je niet een anti-papist hebben!

Ik meen daarom, dat de bewerker daar wel even bij had kunnen zeggen, waarom WHYTE dat zoo zeggen kon, en dan meteen in een paar woorden had kunnen vertellen, dat de Anglikaanse Bischoep van DUNHAM, JOSEPH BUTLER, die in de eerste helft der 18e eeuw leefde, een zeer bekende zedekundige was.

G.

Uit de Pers.

Da. Schouten zet in de Geldersche Kerkhede sijn practische verhandeling over het catechetisch onderwijs voort. Ditmaal heeft hij het over de roeping der ouders:

Wij hebben de vorige week stilgestaan bij de roeping van de ambdragers in de gemeente, en willen thans op de roeping der ouders inbrengen die tegenwoordig sijn, onder oit het geld van den Staat te hebben aangevraagd. En indien het ons woenen werd aangeboden, zoo is er geen leeraar in onze Kerken; die het niet met veronwaardiging van de hand zou wijzen.

En Prof. H. de Cock, de bekende man van de Afschiding, sprak in 1874: „De Kerk behoort nalvrijg te wezen op haar onafhankeijk geestelijk karakter. Het koninkrijk van onzen Heere is niet van deze wereld. Geen staatsmacht mag sijn willen om haar te schragen, geen staatsgevoel om haar te versorgen s Jesus alleen sijn de eer om de gemeente te behouden, te bewaren, te verzorgen s

Dese en dergelijke woorden sijn waard om nog eens te werden a-gesproken.

Wat hier wringt de schoen.

Onze Hervormde Kerk is wel groot — maar onze Hervormde Kerk heeft afgeleerd zichzelf te onderhouden.

En daarom is het een groot, maar log lichaam. Een staatskerk, maar weinig krachtig.

En men mag er over denken zoals men wil, maar wanneer men b.v. de Kerk in Duitschland eens vergelijkt met de Kerken in Schotland en Amerika, ja, dan kan men betweten inbrengen tegen de Kerken ginds, maar de ellende van de Staatskerk in Duitschland is honderdmaal groter. Men lese eens het boek „Zu Volla, eine ernste Parole für den Kampf um die Landeskirche" von Max Glage, pastor in Hamburg. (Fr. Bahn-Schwerin, 1911).

Het verblijft ons, dat de Waarheidsvriend den moed had ook in de Hervormde Kerk op te komen tegen de „Zilveren Koorden".

Buitenland.

Duitschland. Uit Hamburg.

In Duitschland zweept men in liberale kringen met wat men noemt het „Gemeindeprincip". De kerk moet niet door consistorieën geleid worden; de predikanten mogen niet van hooger hand gesonden worden; de gemeente behoort tot soevereine vrijheid zich zelve te besturen; sijn is getoepen hare predikanten zelf te beroepen en sijn mag zelf beslissen welke belijdenen in haar midden gelden zal. Dat een kerk alleen vrij kan sijn wanneer sijn bij hare belijdenen blijft, en dat in haar midden de tucht moet gehandhaafd worden opdat de kerk niet van haar fundament worde afgeschoven, daarvan wil men in liberale kringen niets weten. Dat de gemeente des Heeren eene belijdenende beoorde te sijn en dat sijn alleen onder die voorwaarde haar Koninkrijk en priesterlijk recht kan laten gelden, daarvan kunnen de modernen niets verstaan. Neen, sijn willen een vrijheid, waardoor de meerderheid van de helft plus één, al bestaat die helft uit menschen die nooit een voet in het bedehuis zetten, in de kerk zal tegeven.

Dit komt in de Evangelische kerk van Hamburg duidlijk aan den dag. Het zou niet anders dan betamelijk sijn, indien de kerkvereenigingen werden door menschen, die eenigzins toonden met de kerk te willen medeleven. Maar een, daar toont men in Hamburg niets van te willen weten. Alles wat maar als „Evangelisch" te boek staat, wordt aan de kerkelijke stembus toegelaten, en de moderne predikanten sijnver en voor dat al de „Evangelischen" van hun stemrecht gebruik maken, en zoo is het dan geschied dat Monisten, Godloochenaren, verachters van de sacramenten en van de kerk bij de kerkelijke verkiezingen den doorslag gaven. Het is opmerkelijk, dat ook zuiver politieke vereenigingen, waarvan ook Roomschen en Joden leden sijn, burgervereenigingen, vakvereenigingen, vereenigingen van grondeigenaars, plotseling hunne leden voor de kerkelijke verkiezingen mobil maken. En zoo geschiedde het, dat bij die verkiezingen maanen naar de stembus kwamen die de predikanten nooit in de kerk gezien hadden. En de uitkomst? Dr. Lautenstein, een Hamburgsch, schreef: „De liberalen hebben over de gehele sijn gemeente uderf Natuurlijk, want er sijn in Hamburg honderdmaal meer ongelooften dan geloovigen, en wanneer het liberalisme zoo schamtelos is, sijn veldslagen tegen de Lutherische belijdenen s een oneerlijken bond met de ongelooften massa's te leveren, dan zullen wij tegenover welke machten nooit de overwinning kunnen behalen. Ik noemde tegenover een liberal die soms nog de kerk bezocht, deze kerkelijke tegenstander „Schwindel" (swendelarij), en hij gaf mij gelijk! Zoo zal dan voortaan onze Synode, onze kerkeraad nog sterker liberaal sijn dan voortaan. Maar de wereld moet het weten dat te liberale meerderheid in de kerkelijke verkiezingen niet de meerderheid der kerkgangers, maar de massa der onverschilligen en ongelooften vertegenwoordigt. De geloovige kerkgangers zullen zich predikanten moeten laten opdringen, door hen gekoren, die des Zondags er buiten blyven".

Onze lezers zien, dat in Duitschland eene informatie der kerk geen overbodige weelde zou sijn. Toestanden als in Hamburg kunnen op ten duur niet bestaan. Het volk dat nog aan sijn belijdenen vasthoudt, wordt er dan toe geleveren om buiten de kerk stiching te zoeken. Maar ook wanneer de predikanten door middel van de kerkbesturen aan de gemeenten worden gegeven, zal het geschieden dat eene gemeente te orthodox is, door een liberaal kerkbestuur een liberaal predikant wordt opgedrongen. Er blijft volgens ons niets anders over, dan dat sijn te belijdenen hunner kerk liefhebben, de handen ieten slaan om die kerk tot openbaring te brengen naar het Woord Gods. Maar de leiders sturen tot hiertoe dien weg niet op.

China. Getuigenis van een zending die vijftig jaar in China at heidde. De revolutie en de zending.

Dr. Griffith John heeft vijftig jaar lang als zending in China gearbeid.

Een halve eeuw geleden kwam hij te Hankow aan, toen deze stad juist door de Taipingreellen was verwoest, en nu heeft hij die plaats verlaten nadat aldaar door de opstandelingen, die de Mantjoje-regering willen omverwerpen, vreeslijk huishouding was. De Engelsehe doctor deelt als slotom sijn lange ervaring en volgende mede: „Menigeen denkt dat de poging om menschen als de Chinezen, Hindoes in Japan te versianiseren, op niets moet uitloopen. Gedurende een missionaire loopbaan van vijftig jaar heb ik veel gezien. Het ardeideld waarop ik gewerkt heb, is niet alleen het grootste, maar over het algemeen genomen ook het moeilijkste. En nu is mijne overtuiging, dat het zendingwerk een werk van God is en dat het eindelijk zal triomferen, sterker, dan toen ik mijn arbeid in China begon. Ik heb ooit erevrijer dan tegenwoordig het gevoelen uitgesproken, dat de koninkrijken derer wereld tot Koninkrijk van onzen God en van sijn Christus worden zullen.

De tijdingen die uit China komen, sijn verzard, zodat men niet weet wat de naaste toekomst voor dat rijk brengen zal. Het surden a republikeinsch, en reeds werd Dr. Sun Yat-Sin tot volloopig president aangewezen. Of het Noorden dit voorbeeld volgen zal, is onzeker. Een ding staat echter vast: met de Mantjoje-overheersching is het in China gedaan. De geburtenissen in China sijn voortaan niet te versianen uit de snelle opkomst van Japan. Maar niet onterecht wordt er op gewezen, dat de Chinezen, die de absolute heerschappij van de Mantjoje-dynastie moede geworden sijn, over het algemeen in den waerkeren, dat de gunstige toestanden in het Westen meer te danken sijn aan den politieke toestand dan aan sijn zedelijke beginselen. „In het Westen vergat men zich ook daarin", zoo schreef Lord William Cecil in de Daily Mail. „Wij weten niet wat wij aan het Christendom verschuldigd sijn, het schijnt ons zoo natuurlijk toe, dat wij een wereld hebben waarin de verdiensten van recht-

vaardig, eerlijk en waar te sijn, beschouwd worden als gewoon te sijn, zodat wij er niet aan denken dat dese hooge publieke opinie te danken is aan lang voortgezet Christelijk onderwijs. En wanneer wij dit niet doen, waarom zouden de Chinezen het dan doen?"

Van lieverde komen er berichten in van het zendingveld in China, waartuit blijkt dat de zendingen en de gebouwen die voor de zending spaard bleven. De predikant Shorrock meldt uit Si-an-fu, dat ten minste tien duizend Mantjoje's gedood sijn. Het is echter te begrijpen dat wanneer er zulke bloedbaden worden aangericht, ook personen schade lijden die men had willen ontsien. Toen de revolutie uitbarstte, geraakten de gebouwen van de Zweedsche missie in brand, waarbij acht personen, waaronder zes kinderen, omkwamen. Toen de heer en mevrouw Donald Smith van de Baptistische zending de schoolmeisjes uit de stad wilden leiden, werden sijn aangevallen en daarbij zoo gewond, dat sijn voor dood aan den weg bleven liggen, maar gelukkig sijn sijn thans weder herstellende. Dr. Jung en Mevrouw werden te Schung-Pa van alles beroofd en moesten 2 dagen en 2 nachten, terwijl het bitter koud was, rondwaden. Over het algemeen kan men echter zeggen, dat de revolutionairen al het mogelijke gedaan hebben om de mannen en vrouwen die de zending dienen, te sparen.

Het probleem van het vroeger of later geroepten worden der volken.

Nu in de Kerk des Heeren meer en meer de aandacht gevestigd wordt op den arbeid der zending, is het niet te verwonderen, dat ook vraagstukken aan de orde gesteld worden die vroeger de aandacht niet soozeer tot zich trokken. Vooral in Duitschland houdt men zich bezig met de oplossing van theoretische problemen die op de zending betrekking hebben, terwijl in Engeland en Amerika meer de praktische vraag aan de orde is, hoe men de volken welke of niet of zeer gebrekkig beareid werden, al zegenen met de verkondiging van het Evangelie.

Zoo werd in een Duitsch blad het probleem aan de orde gesteld van het vroeger of later geroepten worden der volken tot de gemeenschap der Christelijke kerk; waaraan wij het volgende ontleenen.

Wanneer een zending aan de heidenen voortduurt: „Er is geen heil dan in Christus; komt tot Hem en sijn zal rijk worden voor uitz en ewigheid", dan is het te verstaan dat op, wier hart de blijde boodschap des heils indruk maakt, geen vraag: „wanneer het waar is, dat alleen in Christus heil is te vinden, waarom verkondigt men dat ons nu eera? Waarom hebt gij, waarom heeft God onze aderen en alle geslachten voor ons sovele eenen lang naar het verderlaten gaan, zonder dat hun de weg des heils gewezen werd, onder dat sijn geroepten werden tot de gemeenschap der Christelijke kerk?"

In den grond der zaak is dit dazeldie vraag, die wij stellen kunnen ten opzichte van de verkiezing van Israel: waarom is de Goddelijke openbaring alleen aan dit eene volk en niet aan de andere natien ten deel gevallen? Het antwoord, dat het voortrecht van Israel slechts tijdelijk geweest is, beredigt niet. Dat de wet des Heeren volkomen is, dat de openbaring Gods voor alle menschen is, kan niet gelochend. Waarom werden de heidenvolken daarmede eera bekend gemaakt, toen de Heilige Geest werd uitgestort? Maar men kan ook de vraag stellen: waarom is er toch eene geschiedenis? Waarom is er eene ontvelling van de Godsdienste? Doch dese vragen hebben veel verwantschap met die, op welke Luther het bekende antwoord gaf: „God heeft in het berkenbosje roeden gesneden voor menschen, die bij wijze van aardigheid vragen doen." Is er een geschiedenis, dan moet er ook een geschiedenis der openbaring sijn. Wanneer de veelvuldige wijsheld Gods aan de volken zal bekend gemaakt worden, dan moet dit langs historische weg, dat is van lieverde, geschieden. Daarop wees de Apostel Paulus in sijn rede op den Areopagus, toen hij sprak: „God heeft uit éénen bloed het gansche geslacht derer menschen beareid, om op dengeheelen aardbodem te wonen, bescheiden hebbende de tijden te voren geordend en de bepalingen van hunne woning; opdat sijn den Heere zouden zoeken, of sijn Hem immers tasten en vinden mochten, hoewel Hij niet verre is van een iegelijk van ons." Als men de Goddelijke openbaring mechanisch opvat als mededeeling van zekere waarheden, dan komt niet tot de vraag, waarom doet de Heere niet ala een hoogleraar, die aan vele studenten tegelijk sijn wijsheld mededeelt. Maar wanneer men als de Apostel sijn stelt op het standpunt van de Openbaring Gods, dan verstaat men, dat eerst de volheid der Heidenen zou bekend gemaakt worden met het Evangelie des Kruises.

De rede van den apostel Paulus is terecht een van de gewichtigste bladzijden uit de geschiedenis der wereld genoemd. Hij stelt ons de geschiedenis der menschheid voor als een goddelijk kunstwerk, waarin het bijzondere, boven allen de woonplaats en de geschiedenis der afzonderlijke volken, volgens een plan berekend is op de volheid van het geheel. Het is daarom niet te ralkig, dat niet eera de negers van Australië, of de Chinezen, tot de gemeenschap der Kerk geroept werden, maar de Grieken en Romeinen. Het is volgens het plan Gods geweest, dat die volken ala de Middellandsche zee woonden, en dat de voet van den apostel niet naar het Zuiden en het Oosten, maar naar het Westen richte. Zoo werd het wijsheld beareid. Schoon de Grieken en Romeinen de hoofdzakel betreft een verkeerd weg bewaardelen, toch sochten ze niet geheel te vergeefs; sijn vonden goede paalen, en toen sijn in de kerk kwamen was dit niet met ledige handen. Al moet men beareid de moderne vondst tegenspreken, dat het Christendom tot product van Joodsche religieusiteit en Hellenistische ontwikkeling sijn zou, toch is het voor de Kerk van betekenis geweest, dat de volken die de eerste dragers van de Christelijke religie waren, in het Romeinse recht geschoold en in de Griekse aesthetiek en dialectiek meesters waren. Want wanneer de Heere de sterken ala een roof deelen wil, dan is het met het doel om hunne sterkte in sijn dienst te stellen. Het heeft dan ook aan de Kerk die uit de Romeinen voortkwam, niet ontbroken aan mannen en vrouwen die met groote gaven waren bedeeld.

Men kan het zeer betwijfelen of wij een A. Augustinus en Chrysostomus, een Ambrosius en Augustinus zouden gehad hebben, wanneer op de plaats waar de Romeinen en Katharthen woonden, Kaffers en Houtentotten hunne tenten hadden opgeslagen.

Maar Rome ging onder, al werd het Christelijk. En gelijk de overwinning van het Heidense Japan over het orthodoxe Rusland, trots alle gewijde heiligenbeelden, den tegenstanders der Russische staatskerk wapens in de hand gaf,

zoo werden van alle zijden aanvallen op Christus en sijn Kerk gedaan, omdat Hij onmachtig gebleken was, het rijk dat onder sijn heerschappij gesteld had, tegen de aanvallen der Heidenen te verdedigen. Men weet het zelf aan het Christendom, dat het rijk te gronde gegaan was. Augustinus wijdde zelfs de helft van sijn 22 boeken over den Godstaat aan het afslaan van die aanvallen. Maar de Heere deed door den loop in de geschiedenis sijn gedachten heerlijk uitkomen. Men weet niet welk wonder groter was, dat de beschaafde en ontwikkelde Romeinen er toe gebracht werden een gekruisigden Jood als hun God aan te bidden, gelijk Celsus spot, of dit, dat de Noorsche barbaren, die door de golven der volksverhuizing voortgedreven werden, de Grieksch-Romeinse cultuur onbarmhartig vertraden, zodat sijn duizend jaren, dus tot den Renaissance-tijd, noodig hadden om van die verterding zich te herstellen, terwijl sijn ootmoedige religie der overwonnenen aanwint en daarmede de Christianisering der Germaanse volken isoleiden, die met hun jonge, nog onoverkrachte volkskracht het Christendom geheel anders in sijn opnamen dan de reeds gedegeneerde volken om de Middellandsche zee. Uit niets blijkt duidlijker, dat de wereldgeschiedenis geleid wordt met oog op de verkiezing der volken tot het deelgenootschap aan Christus, dan uit het feit dat ter rechter tijd volkensocharen van het Noorden als trek-ogels een mildere hemelstreek oproeken, die niet alleen, gelijk de Griekse wereld, negatief door het bankroet van hun eigen religie voor het aannemen van het Christendom voorbereid waren, maar die door hun mythologie voor het geloof in Christus politiek onvankelijk werden.

Gemengd Nieuws.

Twaalfde verschijnselen. In de kerkelijke jaarboeken van het vorstendom Wales (Engeland) van het jaar 1912 komen de volgende cijfers voor. De Baptisten, met 933 kerken en 112 diaconen, tellen 129,843 leden, dat is eene vermindering sedert het voorgaande jaar van 1213 leden. De Zondagscholen der kerken tellen 140,660 leerlingen. De Calvinistische Methodisten beaiten 1451 kerken met 83,862 leden, dat is eene vermindering van 696 leden; het aantal doopden is 140,614. In hare Zondagscholen sijn 215,390 leerlingen. De Congregationalisten in Wales hebben 1144 kerken en 168,693 leden, dat is 631 minder dan in 1910. Het aantal onderwijzers en leerlingen hunner Zondagscholen bedraagt 167,187. Alleen de Wesleyaansche Methodisten sijn iets vooruit gegaan. Zij tellen 44,018 leden, dat is 78 meer dan in het vorige jaar. De genoemde kerken tellen tezamen 526,416 leden, dat is 2452 minder dan in het begin van 1911. Wanneer dese kerken stationair gebleven waren, zou dit reeds eene vermindering meen genoemd worden, daar de bevolking in Wales toecemt Nu daarentegen moet geconstateerd worden, dat trots die toename der bevolking, het ledental der vier vrij kerken afnam, is dit verschijnsel bedroevend. En dit spijt de revivis, die daar een ses jaren geleden plaats had.

Toen dese dagen de bekende Marconi door den Koning van Italië te Pisa aan tafel werd genoemd, kwam de Waldenser predikant Quattrini hem van uit Lucas bezoeken. Het was treffend, hoe hartelijk de nu beroemd geworden Marconi den predikant, van wien hij vroeger catechetisch onderwijs kreeg, ontving en hem betigde, dat hij aan de kerk der Waldensen getrouw gebleven was.

Wij dwepen niet met de slo's van Romee beweging, die in Oostenrijk is waar te nemen, van wege den politieke blymsak die daarbij gevonden wordt; maar toch is het niet te ontkennen, dat Rome daar vooral in Boheme terrein verliest. In dese provincie nam de bevolking 70 pCt toe. De aanwas der Roomsche kerk was echter slechts 6,77 pCt. (De bijna geheel uit Cechen bestaande kerk der Heilvrouwe confessie, die haast niet in de slo's van Romee beweging betrokken is, nam met 9,27 pCt toe. De Evangelische kerk van Augsburgse confessie, de eigenlijke draagter der beweging, vermeerderde met 34,22 pCt. Het ledental der Gereformeerden van Boheme bedroeg in 1900: 71,736; 1910: 78,388; der Lutherischen in 1900: 79,932; in 1910: 97,874. De Broedergemeente kwam van 438 tot 791; de Oud-Roomschen van 10,351 tot 14,617. Het getal Joden nam af van 93,745 tot 85,799. Tengevolge van de anti-Semietische beweging laten vele Joden zich in de Roomsche kerk doopen. Ook in Oostenrijk is het aantal menschen, dat tot geen kerk wil behooren, sterk toegenomen. Voor 1894 kwam het tot 11,108. Al is dit aantal tegenover de ruim 45 miljoen der Oostenrijksche bevolking nog gering, toch is het een bedroevend feit, dat het aantal van hen die met alle religie braken, in tien jaar tijd reemaal groter werd. Voornamelijk vindt men de Godsdienstloosen in de fabriekstroken van Noord Boheme.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

AAN VRAGERS.

„Zooals ik onlangs hoorde", schrijft W. R., „leest men op het zegel der Ned. Hrr. kerk te Appingadam, dese woorden: „Jesus Christus Pelicaan noster". Dit moet betienden, hoorde ik: Jesus Christus onze Pelikaan. Wat kan hier de pelikaan bij bedienden?"

Het is bekend, dat de pelikaan een zwemvogel is, die van visch leeft. Als hij de gevangen visch niet dadelijk eten wil, bewaart hij die o.a. voor sijn jongen in een rak, die sich onder den bek bevindt, en een roode kleur heeft. Dit gaf aanleiding, dat men oudtijds meende, dat de pelikaan in geval van nood sich te veeren uit de borst plukte, en dan haar jongen voedde met haar bloed. Zeer dikwils siet men dit op oude plateen, in gevels en, voorgesteld. Ook dichters spreken er vaak van. Zoo eindigt zeker vers:

Als pelikaan sijn bloed
Woe voor sijn jongkens geven.

Nu weten wij, hoe de Schrift zegt, dat Christus de gemeente gekocht heeft met sijn bloed, en dat de zaligheid is door het geloof tot dat bloed. Daarom achtte men vroeger den pelikaan ook een sinnbeeld van Christus, en wordt in oude roomsche kerkliederen van Christus ala de Pelikaan gesproken. Zoo kon lat ook geschieden, op het oudien gezegt, waaraan onse lezer spreekt. Iets oneerbiedigs ligt hierin volstrekt niet, evenmin als in zoo menig ander beeld. Alleen is het in dit geval niet juist. Want dat de pelikaan haar jongen met haar bloed voeden zou is eenvoudig een fabel.

Deselede lezer vraagt:

Somsjds vindt men in tijdschriften, op zakkjes enz. gezegden of spreken, die niet in letters maar met allerlei figuren sijn aangeduid welke men dan moet raden. Waarom wordt dit een rebus genoemd?

„Rebus" is een Latijnsch woord en de zeede naamval meervoud (in het Latijn hebben de woorden zes naamvalen) van Res d. i. zaak of zaken.

Nu meer dan drie eeuwen geleden verschenen in Frankrijk boekjes, die allerlei aardigheden